Meanings

• પારિભાષિક સંજ્ઞા •

abnormal - અસામાન્ય, અકુદરતી, વિકૃત
absurd play - એબ્સર્ડ નાટક, અસંગત નાટ્ય
acrobat - બજાણિયો
acting - અભિનય
action - ક્રિયા, ક્રિયા વ્યાપાર
action play - ક્રિયાવેગી નાટક, અભિનયપ્રધાન નાટક
aesthetic distance - કલાત્મક દૂરી
alienation - તાદાત્મ્ય નિવારણ, પરકીયકરણ, અલગતાપણાનો સિદ્ધાંત
amateur - અવેતન
ambivalence - પરસ્પર વિરોધી લાગણી, દ્વિભાવ
angle - કોણ, ખૂણો
animated movements - એનિમેટેડ મૂવ્હમેન્ટ્સ
anti-Aristotelian - પ્રતિ એરિસ્ટોટેલિયન
anti hero - પ્રતિનાયક
apex - શિરોબિંદુ, શિખર
aside - જનાંતિકે, સ્વગત
attack of the play - નાટકનો ઉઘાડ
auditorium - પ્રેક્ષાગૃહ
avant garde - આવાં ગાર્દ, અગ્રગામી સર્જક

background - પશ્ચાદ્ભૂ
background effects - પાર્શ્વ અસરો, પાર્શ્વ ધ્વનિઅસરો
background music - પાર્શ્વસંગીત
back stage - નેપથ્ય
back stage worker - નેપથ્યકર્મી, રંગકર્મી
back wall - રંગમંચની પૃષ્ઠદીવાલ - પાછળની દીવાલ

ballet - બેલે
between the lines - સૂચિતાર્થ
black humour - દુર્હાસ
blackout - અંધારપટ
blocking - નટચમૂનાં સ્થાનસ્થિતિ રચના
body language - શરીરની ભાષા, અંગભાષા
box set - કક્ષ દૃશ્યબંધ
broad expression - વિસ્તૃત મુખભાવાભિવ્યક્તિ
broader movements - મંચગત વિસ્તૃત હલનચલન

cactus - થોર
caricature - ઠઠ્ઠાચિત્ર, વ્યંગચિત્ર
casting - પાત્રવરણી
catalysis - ઉદ્દીપન
catalyst - ઉદ્દીપક
catalytic agent - ઉદ્દીપનવાળી માધ્યમ
catharsis - વિરેચન
centre stage - મધ્યમંચ, રંગમંચનો મધ્યભાગ
central impulse - કેન્દ્રીય સંવેદન
character - પાત્ર
chessboard - શેતરંજનો પટ
chorus - કોરસ, વૃન્દ
chorus vocal - કોરસસ્વર, કોરસગાન, વૃન્દસ્વર, વૃન્દગાન
clarity - સ્પષ્ટતા
close up - ક્લોઝ અપ, ફિલ્મમાં પડદા ઉપર આવતી નિકટ-છબિ
colour scheme - રંગયોજના, રંગવ્યવસ્થા

collage - સમુચ્ચિત ચિત્ર
communication - સંપ્રેષણ
compact theatre - અંતરંગ રંગમંચ
complex - સંકુલ
complexities - સંકુલતાઓ
composition - નટચમૂનાં સ્થાનસ્થિતિ રચના
confrontation - મુકાબલો
consistency - સાતત્ય
content - વિષયવસ્તુ,
contrast - વૈષમ્ય, વિપર્યાસ
creative artist - સર્જનશીલ કલાકાર
creative experience - સર્જનાત્મક / કલાત્મક/ રસાત્મક અનુભવ
creative pleasure - સર્જનાત્મક પરિતોષ
critical witness - વિવેચક એવો સાક્ષી
crowd scene - ટોળાં દૃશ્ય, સમૂહ દૃશ્ય
cubicale set - ક્યૂબીકલ સેટ, લઘુખંડ દૃશ્યબંધ
cutlight - કટલાઈટ, છેદમાંથી આવતો પ્રકાશ
cyclorama - ગગનિકા

deviation - વિચલન, વ્યતિક્રમ
device - પ્રયુક્તિ
dialogue - સંવાદ
dialogue construction - સંવાદ આયોજન, સંવાદ ઘડતર
direct speech - પ્રત્યક્ષ કથન
documentation - દસ્તાવેજકરણ
double stage - ડબલ સ્ટેજ,
downstage - રંગપીઠ

draft - મુસદ્દો
drama workshop - નાટ્યશિબિર
dramatic - નાટકીય, નાટ્યાત્મક
dramatic conflict - નાટ્યાત્મક સંઘર્ષ, નાટકીય સંઘર્ષ
dramatic confrontation - નાટકીય મુકાબલો
dramatic devices - નાટ્યપ્રયુક્તિઓ
dramatic irony - નાટકીય વ્યંગ્ય
dramatic system - નાટ્યપ્રણાલી
dramatic theatre - નાટકીય રંગપ્રણાલી
dramaturgy - નાટ્યકલા
dress - પોશાક
duality - દ્વિત્વ

emergency - કટોકટી
emotional - સંવેદનશીલ
emptiness - ખાલીપો
encounter - મુકાબલો
environmental theatre - એનવાયરનમેન્ટલ થીએટર
epic theatre - એપિક થિયેટર, મહાકાવ્યાત્મક રંગમંચ
episode - ઘટના, વૃત્તાંત
episodic - ઘટનાત્મક, વૃત્તાંતાત્મક
exit - પ્રસ્થાન
experimentol theatre - પ્રયોગાત્મક રંગમંચ
experience - અનુભવ
explore - અન્વેષણ કરવું, ખોજ કરવી
exploitation fobia - શોષણભીતિ
extension - વિસ્તારણ

exterior dimension - બાહ્ય પરિમાણ

fantacy - કપોલકલ્પિત
farcical - પ્રહસનાત્મક
film technique - ફિલ્મ ટેકનિક, ફિલ્મી કસબ
flashback - ફ્લેશ બૅક, પીઠ ઝબકાર, અતીત અવલોકન
flat - ફ્લેક
focal point - કેન્દ્રીય બિન્દુ
focus - કેન્દ્ર
folk tradition - લોક પ્રણાલી
footlight - પાદ્દીપ
form - સ્વરૂપ
formal - રૂપાત્મક, રૂપબધ્ધ
freeze - સ્થિર
front portion - આગળનો ભાગ, રવેશ
full light - પૂર્ણ પ્રકાશ

general lights - સર્વસાધારણ પ્રકાશ
gesture - ભાવભંગી
gimmick - તરકીબ, કરામત
gorgeous production - ભપકાદાર નિર્માણ
graf - આલેખ
grand rehearsal - અંતિમ પૂર્વાભ્યાસ
Greek Chorus - ગ્રીક કોરસ
grouping - સમૂહન
guilt - અપરાધ ગ્રન્થિ

hall - સભાગૃહ
hallucinations - મનોભ્રમણા
histrionics - અભિનયપ્રતિભા
human relations - માનવીય સંબંધો
human sets - શારીરિક દૃશ્યબંધ

identity - ઓળખ
illusion - ભ્રમણા, આભાસ
imaginative lighting - કલ્પનાશીલ પ્રકાશ આયોજન
impact - અસર, પ્રભાવ
improvisation - લીલાનાટ્ય પ્રયોગ
informal - અનૌપચારિક
innerself - આંતરમન, આંતરિક ચરિત્ર
instrument - વાદ્ય
integrated - સુગ્રથિત, એકીકૃત
interior dimension - આંતરિક પરિમાણ
interpretative artist - અર્થઘટનશીલ કલાકાર
interruption - અવરોધ
Interaction - અંતઃક્રિયા
introspection - આત્મનિરીક્ષણ, આત્મ પૃથક્કરણ
introvert - અંતર્મુખી
involvement - સંડોવણી
intimate theatre - આંતરંગ મંચ
irony - વ્યંગ્ય

joint forces - સંયુક્ત બળો

justification - સમર્થન
juxtapose - પાસે પાસે મૂકવું
juxtaposition - સંનિધિ, સહોપસ્થિતિ

language of theatre - નાટ્યભાષા, રંગભાષા, મંચભાષા
levels - (વિવિધ) પાટો
lighting - પ્રકાશ આયોજન, પ્રકાશ વ્યવસ્થા
literary form - સાહિત્યિક સ્વરૂપ
live music - જીવંત સંગીત
locale - ક્રિયાસ્થળ
loss of identity - ઓળખલોપ
loud music - ઘોંઘાટિયું સંગીત
lucidity - સ્પષ્ટતા

make-up - રંગભૂષા
make believe - પ્રતીતિછળ, મનમનામણી, કાલ્પનિક સત્ય
mask - મહોરું
masking - રંગઆચ્છાદન
memory - સ્મૃતિ
melodramatic - અતિનાટકીય
mob scene - ટોળાં દૃશ્ય, સમૂહ દૃશ્ય
monologue - એકોક્તિ
monotony - એકરસતા, એકવિધપણું
montage - સંગ્રથિત ચિત્ર
motif - કલાકૃતિનું પ્રધાન લક્ષણ
motivation - માનસિક હેતુ

motive force - પ્રેરક બળ

moves - મંચગત હલનચલન

multifocal - બહુકેન્દ્રી

multiple set - બહુસ્થળી દશ્યબંધ

myth - પુરાકલ્પ, કલ્પિત કથા

mythical - કાલ્પનિક, અવાસ્તવિક, પૌરાણિક

narcissim - આત્મરતિ

narrative dramatic - વર્ણનાત્મક નાટ્યાંશ

narrator - નિવેદક

natural action - સહજ-સ્વાભાવિક ક્રિયા

neo-realism - નવ્ય વાસ્તવવાદ

no choice - વિકલ્પનિષેધ, પસંદગીનો અભાવ

non formal - અનૂ આકારનિષ્ઠ

normal - સ્વાભાવિક

nucleus - કેન્દ્રક

obsession - વળગાણ

Oleograph - પુનર્મુદ્રિત તૈલચિત્ર

parody - પ્રતિકાવ્ય, વ્યંગ કાવ્ય, વિડંબન - રચના

partition - વિભાજન, વિભાજક

pattern - ભાત, ઢાંચો, પ્રતિરૂપ

pause - વિરામ

people - રૈયત

performance - પ્રયોગ, અભિનય

performance space - પ્રયોગ અવકાશ, અભિનય અવકાશ, રમણભૂમિ

period costumes - કાલલક્ષી વેશભૂષા

permenant set - સ્થાયી દૃશ્યબંધ

physicality - ભૌતિકતા

pitch - સ્વરની માત્રા

pity - અનુકંપા

Platonic love - નિષ્કામ પ્રેમ

play script - નાટ્ય આલેખ, નાટ્યપ્રત

play-within-play - નાટકમાં નાટક, આંતર નાટક, ગર્ભ નાટક

plot - વસ્તુવિધાન, વસ્તુગૂંથણી, વસ્તુગૂંફન

plot structure - વસ્તુ સંરચના

poetic images - કાવ્યગત કલ્પનો

point of no return - પોઈન્ટ ઑફ નો રીટર્ન

poor theatre - અલ્પઉપકરણ આધારિત રંગભૂમિ

positions - મંચગત સ્થાન

posture - ભાવદર્શક અંગભંગી

professional - વ્યાવસાયિક

professional attitude - વ્યાવસાયિક અભિગમ

production style - નિર્માણરીતિ

projections - મૂર્તિઓ

prologue - વિષ્કંભક

prosaic - ગદ્યાળુ

Proscenium Theatre - પ્રોસીનિયમ થીએટર

Proscenium Arch - પ્રોસીનિયમ આર્ચ

psychological play - મનોવિશ્લેષણાત્મક નાટક

rapport - ઘરોબો, એકરાગ

readable - પાઠયક્ષમ, વાચનક્ષમ
realistic - વાસ્તવવાદી, યથાર્થવાદી
realistic acting - વાસ્તવવાદી અભિનય
realistic pattern - વાસ્તવવાદી ઢાંચો
realistic theatre - વાસ્તવાદી રંગભૂમિ
reality - વાસ્તવ
rearrangement - પુનઃગઠન, પુનઃ આયોજન
recorded music - મુદ્રિત સંગીત
recorded voice - મુદ્રિત અવાજ
recurring image - આવર્તક કલ્પન
reflection - પરાવર્તન
rehearsal - પૂર્વાભ્યાસ
reported speech - પરોક્ષ કથન
response - પ્રતિભાવ
reviews - સમીક્ષા
revolving stage - રિવૉલ્વીંગ સ્ટેજ, ફરતો મંચ
rhythm - લય
rich theatre - વૈભવી રંગભૂમિ
rostrum - રોસ્ટ્રમ, મંચિકા
round up - પૂર્ણાંકન
routine - નિત્યક્રિયા

scene - દૃશ્ય
schizophrenia - વિભક્ત મનસ્કતા, માનસિક વિસંગતિ, મનોવિકાર
script - પ્રત, આલેખ
selective lighting - ચયનશીલ પ્રકાશ

self-assertion - સ્વ આગ્રહ
self-cheating - આત્મ પ્રતારણા
self-identity - આત્મ ઓળખ
sensitivity - સંવેદનશીલતા
sentimental - ભાવનાપ્રધાન, ભાવુક
set - દૃશ્યબંધ, સન્નિવેશ, દૃશ્યરચના
set design - દૃશ્યબંધ પરિકલ્પના
silent - મૌન
situational song - ઘટનાઆધારિત ગીત
slide projection - સ્લાઈડ પ્રક્ષેપણ
soliloquy - સ્વગતોક્તિ, સ્વગત કથન, સ્વગત ભાષણ
speakers - સ્પીકર્સ
special effect - વિશિષ્ટ અસર
split personality - ખંડિત વ્યક્તિત્વ
sport arena - ક્રીડા મંચ
spot light - પૂંજદીપ
stage - રંગમંચ
stage business - રંગ વ્યાપાર
stage craft - રંગતંત્ર
stage centre - મધ્ય મંચ, રંગમંચનો મધ્ય ભાગ
stage direction - રંગનિર્દેશ
stage image - મંચકલ્પન
stage left - ડાબો મંચ, રંગમંચનો ડાબો ભાગ
stage movement - મંચગત હલનચલન
stage property - મંચવસ્તુ
stage right - જમણો મંચ, રંગમંચનો જમણો ભાગ

stagable - મંચનક્ષમ, ભજવવા લાયક
stagability - મંચનક્ષમતા, ભજવવા લાયકી
state of abstraction - અમૂર્ત અવસ્થા
steppings -(ભવાઈ ઈત્યાદિનાં) પગલાં
stock characters - રૂઢ પાત્રો
strain - તાણ, ખેંચાણ, આંચકો
stress - સ્વરભાર
style - રીતિ
stylization - રીતિબદ્ધતા
stylized - રીતિબદ્ધ
stylized presentation - રીતિબદ્ધ પ્રસ્તુતિ
style of presentation - ભજવણીની શૈલી
subtext - સબટેક્સ્ટ
subtitle - પેટાશીર્ષક
subjective reality - સાપેક્ષ વાસ્તવ
subjective truth - સાપેક્ષ સત્ય
subconscious - અવચેતન
suffocation - ગૂંગળામણ
suggestive decor - સૂચક મંચસજ્જા
supreme power - સર્વોપરિ સત્તા
surgical instrument - વાઢકાપ શસ્ત્ર, શલ્ય શસ્ત્ર
susceptibility - સદ્યોગ્રાહ્યતા
suspense - રહસ્ય, કુતૂહલ
suspense play - રહસ્ય નાટક, રહસ્યગર્ભ નાટક
symbol - પ્રતીક
symbolic set - પ્રતીકાત્મક દૃશ્યબંધ

take off - ઉડ્ડયન ગતિ
taking for granted - નિશ્ચિત તરીકે માની લેવું
tension - માનસિક તાણ
text - પાઠ, પ્રત, આલેખ
theatre - રંગભૂમિ, નાટ્યગૃહ
theatre cliche - નાટ્ય તરકીબ
theatre movement - નાટ્ય ચળવળ
theatre - within - theatre - નાટકમાં નાટક
theatrical - નાટકીય, નાટ્યાત્મક
theatrical action - નાટકીય ક્રિયા
theatrical device - નાટ્ય પ્રયુક્તિ, મંચન પ્રયુક્તિ
theatrical imagination - નાટકીય કલ્પના
theatrical narration - નાટ્યાત્મક વર્ણનાંશ
theatrical form - મંચીય સ્વરૂપ
theme - વિષયવસ્તુ
thrust-in stage - થ્રસ્ટ-ઈન સ્ટેજ, અંદર ધસી આવતો મંચ
tone - મિજાજ
total sound - પૂર્ણ ધ્વનિ
total theatre - પૂર્ણ મંચ
traditional drama - પરંપરાશીલ નાટ્ય
tragedy - કરુણગર્ભ નાટક
tragic hero - કરુણ નાયક, ટ્રેજિક નાયક
trailer - ઝલક
treatment - માવજત
turning point - કટોકટીનો સમય, મોડ; પરિવર્તનનો સમય
typical - નમૂનારૂપ

under acting - અલ્પ અભિનય
under play - ન્યૂન અભિનય
unity of action - કાર્યાન્વિતિ
universal truth - સાર્વત્રિક / સાર્વભૌમ સત્ય
upper garment - ઉત્તરીય
up stage - રંગશીર્ષ
utopia - કાલ્પનિક સત્ય

visual ability - દૃશ્ય / ચાક્ષુષ ક્ષમતા
visualize - માનસિક ચિત્ર ઊભું કરવું
void - વ્યર્થ

watch dog - હિતનો રખેવાળ
wing - પાર્શ્વ